

ת"פ 42065/05/12 - אוהד שמאי נגד תביעות צפת

בית משפט השלום בקריית שמונה

ת"פ 42065-05-12 תביעות צפת נ' שמאי
תיק חיצוני: 0-1230-00008-2012

בפני	כב' השופט ניר מישורי לב טוב
מבקש	אוהד שמאי
נגד	
משיבה	תביעות צפת

החלטה

1. בתאריך 22/5/12 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירת העלבת עובד ציבור. על פי המיוחס לנאשם בכתב האישום בתאריך 01/01/2012 בשעה 19:00 או בסמוך לכך בתחנת משטרת צפת העליב הנאשם במלים את מפקח גל הראל (להלן: "הקצין") באומרו לו כולכם ציונים, כולכם זבלים אתם תשלמו על זה, חלאות, ציונים מסריחים תגיעו לגיהנום ותשרפו מה אתה חושב עצמך אתה נאצי מסריח, אתה חתיכת זבל. תשרף בגיהנום ציוני מושחת.
2. בתאריך 12/5/14 הגיש ב"כ הנאשם בקשה על פי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ") לפיו מבקש לקבל את חומרי החקירה מתוך תיק הפרת הצו בגינו נחקר הנאשם (פל"א 1196/12) ולקבל מתוכו את המסמכים הבאים:
 - א. הודעת המתלוננת.
 - ב. הודעת חשוד (בכל הנוגע להפרת הצו נשוא מעצרו).
 - ג. דוח מעצר/עיכוב.
 - ד. אסמכתא לכליאה.
 - ה. הצו שנטען שהופר.
 - ו. מסמכים המצביעים על מסירת הצו לנאשם.

2. הטעמים לבקשה הינם :

א. טענת ב"כ הנאשם כי הנאשם שהה במעצר בלתי חוקי בגין הפרה לכאורה של צו שניתן כנגדו והיות המעצר בלתי חוקי הינו מהותי ואינהרנטי לכתב האישום דנן.

ב. המעצר הינו בלתי חוקי שעה שצו ההגנה מעולם לא הומצא לנאשם.

3. בתאריך 13/5/14 הועברה הבקשה לעיוני והכרעתי. בתאריך 13/5/14 הוריתי על קבלת תגובת המאשימה עד יום 19/5/14 ועל העברת תיק החקירה לעיון בית המשפט עד יום 20/5/14.

4. בתגובת המאשימה מיום 20/5/14 נרשם: "ב"כ הנאשם מוזמן למשרדי המאשימה להצביע על החומר שמבקש לצלמו".

5. בתאריך 21/5/14 הגיש ב"כ הנאשם "בקשה בהולה לתגובת המאשימה לבקשה" בה ביקש כי בית המשפט יקבל החלטה המורה למאשימה להעביר החומר המבוקש לעיונו.

6. תיק החקירה נשוא כתב האישום הועבר לעיוני ביום 22/5/14 אך מעיון בתיק זה נמצא כי אינו מכיל את המסמכים נשוא הבקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ ולפיכך נאלצתי להורות בשנית למאשימה להמציא בפני בית המשפט את החומרים המתאימים אשר הועברו לעיון בית המשפט ביום 27/5/14.

דין והכרעה :

1. ההלכה הנוהגת :

סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 קובע :

"(א) הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו."

במסגרת בש"פ 7064/08 מדינת ישראל נגד ליאורה ברקו ואח' סיכם בית המשפט את ההלכה הנוהגת בעניין היכנסותו של חומר לגדר "חומר חקירה, כאמור בסעיף 74 לעיל :

"זכות העיין של נאשם בחומר חקירה נגזרת מזכותו להליך פלילי הוגן (ראו בש"פ 8555/06 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה ה(1) (לא פורסם, 9.11.2006)). הזכות לעיין בחומר החקירה מעניקה לנאשם הזדמנות ראויה להתמודד עם האישומים המיוחסים לו, שכן ללא עיין בחומר לא יוכל נאשם לדעת מהן הראיות עליהן מבוסס כתב האישום ומהי התמונה העובדתית שמתעדת התביעה להציג בפני בית המשפט. זכות העיין נועדה לאפשר לנאשם למצוא בחומר החקירה ראיות לחפותו וכן לאפשר לו להיערך כראוי למשפט ולא להיות מופתע מן הראיות המפלילות שנאספו נגדו כשאלה תוצגנה במהלך המשפט (ראו: ע"פ 179/79 מדינת ישראל נ' גרון, פ"ד לד(2) 688, 692 (1980); בש"פ 9322/99 מסארוה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 376, 381 (2000) (להלן: עניין מסארוה); בש"פ 4481/00 יחזקאלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(5) 245, 250-251 (2000); בש"פ 3099/08 אברהמי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (טרם פורסם, 23.2.2009) (להלן: עניין אברהמי); חיה זנדברג "על זכות העיין בחומר חקירה: בש"פ 8294/03 מקסימוב נ' מ"י" המשפט י 335, 338-339 (תשס"ה) (להלן: זנדברג, על זכות העיין)). תכלית נוספת וחשובה שביסוד זכות העיין היא החתירה להגיע לחקר האמת ולהוציאה לאור בהליך הפלילי (ראו: ע"פ 4765/98 אבו סעדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 832, 838 (1999); בש"פ 4077/06 שוורץ נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (לא פורסם, 11.6.2006)). כמו כן הובעה העמדה לפיה זכות העיין נועדה לאזן במידה מסוימת את פער הכוחות הקיים בין המדינה בתפקידה כמאשימה לבין הנאשם העומד לדין פלילי (ראו בש"פ 11042/04 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(4) 203, 206 (2004); לתכליתה של זכות העיין ראו גם: בש"פ 1355/98 בן ארי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(2) 1, 4 (1998) (להלן: עניין בן ארי); בג"ץ 620/02 התובע הצבאי הראשי נ' בית הדין הצבאי לערעורים, פ"ד נז(4) 625, 633 (2003) (להלן: עניין התובע הצבאי הראשי); רע"פ 11364/03 פלוני נ' משטרת ישראל, פ"ד נח(5) 583, 590 (2004); בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים, פ"ד ס(1) 360, 378 (2005) (להלן: עניין בית משפט השלום בירושלים)). הזכות להליך פלילי הוגן, ממנה נובעת כאמור זכות העיין בחומר חקירה, הוכרה בשיטתנו המשפטית מימים ימימה כזכות יסוד (ראו ע"פ 5121/98 יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי, פסקאות 66-67 (לא פורסם, 4.5.2006) (להלן: עניין יששכרוב); ליחס בין שתי הזכויות ראו: בש"פ 3152/05 בן יעיש נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (לא פורסם, 10.5.2005); בש"פ 8706/07 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 7-8 (טרם פורסם, 27.11.2007)). בעניין יששכרוב נמנע בית משפט זה מלהכריע בשאלה האם הזכות להליך פלילי הוגן והזכויות הפרטיקולריות הנגזרות ממנה זכו למעמד חוקתי במלוא היקפן, והסתפק בקביעה שאושרה בבג"ץ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל, פ"ד נט(2) 481, 609 (2005), לפיה "...בנסיבות מתאימות פגיעה מהותית בזכות להליך הוגן תעלה כדי פגיעה בזכות החוקתית לכבוד האדם". זכותו של נאשם לעיין בחומר החקירה היא, אפוא, מן הזכויות הדיוניות החשובות ביותר העומדות לו, ולא בכדי קשר לה בית משפט זה כתרים וקבע כי היא נמנית "עם זכויות

המסד של הנאשם במקומו" (ע"פ 1152/91 סיקסיק נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(5) 8, 22 (1992); ראו גם: בש"פ 1781/00 שורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(4) 293, 303 (2001); בש"פ 6640/06 קרוכמל נ' מדינת ישראל, פסקה ט' (לא פורסם, 7.9.2006); בש"פ 5881/06 בניזרי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (טרם פורסם, 7.2.2007)).

22. המבחן שהתווה בית המשפט לפרשנות המונח "חומר חקירה" הוא "מבחן הרלוונטיות" של החומר לאישום, ולפיו נאשם רשאי לעיין בכל "חומר רלוונטי לאישום הפלילי שנאסף על-ידי המשטרה במהלך החקירה" (עניין מסארווה, 381). המבחן המיושם לעניין הרלוונטיות הוא מבחן רחב והחומר הרלוונטי לאישום כולל "גם ראיות השייכות באופן הגיוני לפריפריה של האישום" (בג"ץ 233/85 אל הוזייל נ' משטרת ישראל, פ"ד לט(4) 124, 129 (1985) (להלן: עניין אל הוזייל)), דהיינו "...כל ראיה, העשויה להיות רלוונטית לשאלות העומדות להכרעה במשפט, במישרין או בעקיפין, בין שהיא תומכת בגרסת התביעה ובין שהיא לכאורה עומדת בסתירה לה, ובין שהיא נראית ניטרלית לגבי השאלות השנויות במחלוקת" (בג"ץ 1885/91 צוברי נ' פרקליטות מחוז תל-אביב, פ"ד מה(3) 630, 633-634 (1991); ראו גם: בש"פ 3642/04 סרפו נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (לא פורסם, 12.5.2004); בש"פ 91/08 מדינת ישראל נ' שיבלי, פסקה 6 (טרם פורסם, 13.2.2008); יעקב קדמי על סדר הדין בפלילים חלק שני(א) 968 ואילך (תשס"ט); זנדברג, על זכות העיון, 339. בארצות-הברית זכות העיון בחומר חקירה מוסדרת במישור הפדראלי בכלל 16 ל- Federal Rules of Criminal Procedure (Fed. R. Crim. P. 16) וכפופה אף היא למבחן של תרומת הראיה להגנה. ראו והשוו גם *Brady v. Maryland*, 373 (U.S. 83 (1963); *Cone v. Bell*, 129 S. Ct. 1769 (2009)).

2. עיון בתיק החקירה פל"א 1196/12 מגלה המסמכים מס"ד א' - ה' לבקשת ב"כ הנאשם. לא מצאתי מסמכים המצביעים על מסירת הצו לנאשם עובר לביצוע העבירה שיוחסה לו בתיק זה.

3. לאחר עיון בחומר החקירה בתיק פל"א 1196/12 במסגרתו נאספו חומרי החקירה מס"ד א' - ה' לבקשה אותם מבקש ב"כ הנאשם לקבל במסגרת התיק שבפני השתכנעתי כי חומר זה רלוונטי להגנתו של הנאשם באשר הוא עשוי לבסס הגנתו של הנאשם ולסייע בידו להוכיח החפות לה הוא טוען. זאת בשעה שהנאשם מבקש לבסס טענתו למעצר בלתי חוקי אשר גרר תגובה מצידו למעצר בלתי חוקי זה כביכול. בפסיקה מספר דוגמאות לזיכוי נאשמים אשר ביצעו עבירות אלימות מילולית ופיסית כנגד עובדי ציבור שביקשו לעוצרם בשעה שהמעצר היה בלתי חוקי ור' לעניין זה לצורך המחשה קביעת בית המשפט העליון בע"פ 349/88 דוד כהן נ' התובע הצבאי הראשי, צה"ל, פ"ד מד (2), 317.

4. אין ספק כי פרשנות רחבה למונח "חומר חקירה" מחייבת לכל הפחות במקרה זה הכרזתו של החומר המבוקש כ"חומר חקירה" גם לעניינו של התיק נשוא הבקשה.

5. עוד אציין כי אין בית משפט זה קובע מסמרות כלשהן לעניין משקלו והשלכתו של חומר הראיות נשוא בקשה זו בבירור דינו של הנאשם מלבד היותו רלוונטי לאישום שבפני.

6. אשר על כן הבקשה מתקבלת. התביעה תעמיד החומר המבוקש בסעיפים קטנים א' - ה' לידי ב"כ הנאשם וכן החומר נשוא סעיף קטן ו' באם קיים בתיק פל"א 1196/12 או בכל תיק אחר לעיון ב"כ הנאשם וזאת עד יום 12/6/14.

7. המזכירות תעביר החלטה זו בדחיפות לצדדים.

ניתנה היום, ו' סיוון תשע"ד, 04 יוני 2014, בהעדר הצדדים.